

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ДОНЕЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

“24 ” лютого 2017 року

№ 1

справа № 02-26-15/2016

м. Краматорськ

Про закриття провадження
у справі

Адміністративна колегія Донецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 02-26-15/2016 про порушення ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» (код ЄДРПОУ – 00131268; місцезнаходження: вул. Островського, 8, м. Краматорськ, 84302) законодавства про захист економічної конкуренції та подання з попередніми висновками Другого відділу досліджень і розслідувань у справі від 10.02.2017 № 04-10,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням Адміністративної колегії Донецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 13.10.2016 № 17-р, за заявами гр. Б розпочато розгляд справи № 02-26-15/2016, у зв'язку із наявністю в діях ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» із припинення 01.08.2016 електропостачання на об'єкт електроспоживання, розташований за адресою: м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), буд. XX, у зв'язку із спірною заборгованістю, що оспоровалась Заявником з підстав, зокрема, ненадання можливості бути присутнім при знятті показань приладу обліку; здійснити звірку показань зазначеного приладу обліку; провести його експертизу, задля встановлення факту правильності його роботи, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та визначеного частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг з розподілу електричної енергії за регульованим тарифом, шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

В ході збору і аналізу доказів у справі встановлено наступне.

До Донецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) звернувся гр. Б (далі – Заявник) із заявами від 27 липня та 2 серпня 2016 року про неправомірні, на думку Заявника, дії ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» (далі – Відповідач, Товариство) які полягали у невиконанні умов договору на електропостачання, зокрема, у недопущенні Заявника до зняття показань приладу обліку електроенергії, виникнення, у зв'язку із зазначеним, спірної заборгованості за спожиту електроенергію, припинення електропостачання на об'єкт

енергоспоживання, розташований за адресою: м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), буд. ХХ.

ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» є юридичною особою, діє відповідно до Статуту та здійснює ліцензовану діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом, в межах власних місцевих (локальних) електромереж.

Отже, ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» є суб'єктом природної монополії на ринках передачі та розподілу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами у межах території Донецької області, що обслуговується його мережами.

У 2013 – поточному періоді 2016 року ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» було і є єдиним суб'єктом господарювання, що здійснює постачання електричної енергії за регульованим тарифом для забезпечення потреб електроустановок споживачів, які приєднані до місцевих (локальних) електричних мереж ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» на території Донецької області, що з урахуванням положень абзацу 2 частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», свідчить про наявність ознак монопольного становища ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» на зазначеному ринку.

В ході розгляду заяв, Відділення встановило, що між Заявником та Відповідачем укладено договір на постачання електричної енергії № 1157 від 25.06.2016. Відповідно до зазначеного договору Заявник повинен розрахуватись за спожиту електроенергію згідно із показаннями засобу обліку електроенергії, встановленого у будівлі (ТП 212), що належить Відповідачу, до якої Заявник не мав доступу.

Починаючи з січня 2016 року, Заявник отримував рахунки від ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», в яких вказувались «аномально» завищені, на думку Заявника, обсяги споживання електроенергії.

З метою з'ясування причин завищення обсягів споживання, Заявник звернувся до Товариства із заявами від 10.02.2016 №№ 5312/5, 5313/5, 5314/5, із проханням здійснити перевірку (експертизу) засобу обліку та для цього роспломбувати прилад обліку, оформити його уповноваженому представнику допуск до ТП-212 для заміни приладу обліку та проведення інструктажу цього працівника та здійснив пов'язані із цим платежі.

Також, Заявник, з метою перевірки достовірності показань приладу обліку, на підставі п. 6.11 Правил користування електричною енергією, затверджених постановою Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 № 28 (далі – Правила користування електричною енергією), та Додатку 3 до договору № 1157 від 25.06.2015, згідно із яким: «снятие показаний персоналом Поставщика может осуществляться в присутствии Потребителя (при желании последнего)» (мова оригіналу), звертався до ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» із проханням бути присутнім при знятті показань приладу обліку. Проте, жодного разу так і не отримав можливості взяти участь у знятті показань.

ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» 03.06.2016 була проведена заміна приладу обліку.

Згодом, Товариством одноосібно 20.06.2016 складено акт звірки заборгованості споживача за вищевказаним договором поставки електроенергії. Вказана у цьому акті заборгованість становила 20147,56 грн.

Із вказаним в акті розміром заборгованості Заявник не погоджується, обґрунтовуючи це тим, що він щомісячно вносив платежі за електроенергію, виходячи із очікуваних обсягів енергоспоживання, заборгованість йому була нарахована за показаннями приладу обліку, встановленого в ТП-212, до зняття показань якого представники Відповідача його не допускали та не надали йому (його представнику) можливості проведення звірки показань приладу обліку при його заміні. При цьому, у зв'язку із тим, що Заявником, вищевказана спірна заборгованість не була погашена, першого серпня 2016 року електропостачання на об'єкт енергоспоживання, розташований за адресою: м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), буд. ХХ було припинено.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Слід зазначити, що зазначені дії ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» не були б можливими, за умови існування значної конкуренції на ринку послуг із постачання електричної енергії за регульованим тарифом для забезпечення потреб електроустановок споживачів.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товару на ринку.

Необхідною ознакою конкуренції, відповідно до абзацу першого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є можливість вибору споживачем суб'єкта господарювання – продавця послуг. Проте, в даному випадку, конкуренції не існує, тому Товариство, використовуючи своє монопольне становище на ринку послуг із постачання електричної енергії за регульованим тарифом для забезпечення потреб електроустановок споживачів, змушує споживачів сплачувати спірну заборгованість.

Отримані Відділенням матеріали свідчать, що ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» при наявності спірної заборгованості, яка оспоровалась Заявником з підстав, зокрема, ненадання електропостачальною організацією можливості бути присутнім при знятті показань приладу обліку; здійснити звірку показань зазначеного приладу обліку; провести його експертизу, задля встановлення факту правильності його роботи; використовуючи свою ринкову владу, з метою примусити споживача до сплати спірної заборгованості, припинило електропостачання Заявника, що призвело до ущемлення інтересів останнього.

Отже, дії ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» із припинення 01.08.2016 електропостачання на об'єкт електроспоживання, розташований за адресою: м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), буд. XX, у зв'язку із спірною заборгованістю, що оспоровалась Заявником з підстав, зокрема, ненадання можливості бути присутнім при знятті показань приладу обліку; здійснити звірку показань зазначеного приладу обліку; провести його експертизу, задля встановлення факту правильності його роботи, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та визначеного частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг з розподілу електричної енергії за регульованим тарифом, шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

За інформацією, наданою ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», листом №63/ис-6109 від 07.10.2016, електропостачання об'єкта енергоспоживання, розташованого за адресою: м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), буд. XX, було поновлено 26.08.2016.

Як свідчать отримані Відділенням матеріали, причиною виникнення даного спору Заявник вказує те, що енергопостачальна організація не надала йому можливості: бути присутнім при знятті показань засобу обліку електроенергії, встановленого у будівлі (ТП 212), що належить Відповідачу, до якої Заявник не мав доступу; здійснити звірку показань зазначеного приладу обліку; провести його експертизу, задля встановлення факту правильності його роботи.

ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», листом №63/юр-524/16 від 16.09.2016, надало Відділенню пояснення, в яких зазначило, що: «Снятие показаний персоналом Поставщика может осуществляться в присутствии Потребителя (при желании последнего); в таком случае представитель Поставщика по запросу Потребителя сообщает ему точное время проведения снятия показаний. После поступления обращения гр. Б №2016/05-01 от 23.05.2016 в Краматорский ЦОК, а так же его заявления о допуске ответственного за электрохозяйство лица для замены прибора учета (вх. № 352 от 02.06.2016) в телефонном режиме потребитель был уведомлен о дате и времени проведении данных работ и о снятии показаний прибора учета» (мова оригіналу).

Отже, ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» зазначає, що працівники Краматорського ЦОК надавали Заявнику можливість бути присутнім при знятті показань приладів обліку та його заміні, натомість документального підтвердження інформування гр. Б про дату та час знімання показань приладу обліку, проведення робіт із заміни цього приладу, Відповідач не надає.

З цього приводу гр. Б зазначив, що жодного разу його не інформували про день, та час знімання показань приладу обліку, виконання робіт по заміні приладу обліку, сам він не мав можливості потрапити до ТП, а отже, Відповідач позбавив його можливості бути присутнім при знятті показань приладу обліку та його заміні.

Як з'ясувало Відділення, питання доступу споживачів до будівель ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», у яких розміщуються прилади обліку електроенергії, організаційно-розпорядчими актами ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» не врегульовані.

Так, на вимогу Відділення надати пояснення про те, чи затверджено організаційно-розпорядчими документами ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» або його структурними підрозділами порядок інформування (повідомлення) споживачів, розрахунки з якими здійснюються за показаннями приладів обліку, розташованими на об'єктах енергопостачальників (зокрема у ТП), про дату та час знімання показань цих приладів обліку, а також вимоги до оформлення відповідних запитів споживачів, Відповідач, листом №63/юр-524/16 від 16.09.2016, повідомив, що Правилами «не установлен порядок согласования даты и времени проведения работ с заявлениями потребителей» (мова оригіналу).

За отриманою Відділенням інформацією, значна кількість приладів обліку, за показаннями яких ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» здійснює нарахування за спожиту електроенергію, розташовані у будівлях ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», до яких споживачі не мають доступу.

Отже, не дивлячись на те, що в даному випадку постачання електричної енергії споживачу було поновлено, не врегульованість організаційно-розпорядчими документами ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» порядку інформування (повідомлення) споживачів, розрахунки з якими здійснюються за показаннями приладів обліку, розташованими на об'єктах енергопостачальників (зокрема у ТП), про дату та час знімання показань цих приладів обліку, проведення на таких об'єктах робіт за заявами споживачів, може бути причиною виникнення спорів щодо наявності заборгованості за спожиту електроенергію та її обсягу, а, отже, є чинником, що сприяє вчиненню ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

З метою усунення причин виникнення порушення законодавства про захист економічної конкуренції і умов, що йому сприяють, адміністративна колегія Відділення, листом №02-34/929 від 08.12.2016, надала ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» обов'язкові для розгляду рекомендації.

Так, адміністративна колегія Відділення рекомендувала ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» усунути причини виникнення порушення законодавства про захист економічної конкуренції та умови, що йому сприяли, шляхом встановлення організаційно-розпорядчими документами порядку інформування (повідомлення) споживачів, розрахунки з якими здійснюються за показаннями приладів обліку, розташованими на об'єктах енергопостачальників (зокрема у ТП), про дату та час знімання показань цих приладів обліку, проведення на таких об'єктах робіт за заявами споживачів, тощо.

ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», листом № 37/251/ис від 13.01.2017, повідомило Відділення про розгляд рекомендацій та вжиті заходи з метою усунення причин виникнення порушення та недопущення в подальшому подібних порушень.

Так, розпорядженням № 2-р від 12.01.2017 «Об обеспечении выполнения рекомендаций АМКУ» (мова оригіналу), ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» встановлений загальний порядок інформування (повідомлення) споживачів, розрахунки з якими здійснюються за показаннями приладів обліку, розташованими на об'єктах енергопостачальників (зокрема у ТП), про дату та час знімання показань цих приладів обліку, проведення на таких об'єктах робіт за заявами споживачів.

Зазначеним порядком передбачено: «При получении письменного заявления (обращения) потребителя о желании присутствовать при снятии показаний прибора учета, а так же при проведении иных работ (по заявлению такого потребителя) обеспечить, в течении двух рабочих дней, направление в адрес потребителя заказным письмом письменного уведомления с указанием даты и времени проведения таких работ. При этом, такое уведомление считается полученным потребителем на 10 (десятый) календарный день с даты регистрации такого заказного письма в отделении почтовой связи или в день личного вручения потребителю» (мова оригіналу).

Також, Відповідач у листі №37/251/ис від 13.01.2017 зазначив, що Товариство в подальшому зобов'язується не порушувати законодавство про захист економічної конкуренції, зокрема, що стосується припинення електропостачання об'єктів споживачів у зв'язку з наявністю спірної заборгованості, до вирішення цього питання сторонами.

Крім того, ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», листом № 63/ис-6109 від 07.10.2016, повідомило Відділення, що для вирішення спірного питання та стягнення спірної заборгованості із споживача електричної енергії гр. Б, Товариство 07.10.2016 звернулось до суду із позовною заявою.

Отже, ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» порушення припинено, електропостачання на об'єкт енергоспоживання, розташованого за адресою: м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), буд. ХХ, поновлено. Рекомендації адміністративної колегії Відділення №02-34/929 від 08.12.2016 Товариством виконані, при цьому, вищезазначені дії ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», що містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, не призвели до обмеження чи спотворення конкуренції, не завдали значних збитків окремим особам чи суспільству, що згідно із частиною 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є підставою для закриття провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

На виконання п. 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), на адресу ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», листом №01-41/67 від 10.02.2017, та адресу Заявника, листом №01-41/68 від 10.02.2017, надіслано копії подання з попередніми висновками у справі № 02-26-15/2016.

ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», на подання з попередніми висновками у справі, листом від 23.02.17, повідомило що погоджується із пропозицією Відділення щодо закриття провадження у справі.

Клопотань, заперечень, пояснень на подання з попередніми висновками у справі від гр. Б до Відділення не надійшло.

На підставі вищенаведеного, керуючись статтями 12 та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України

від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктами 5, 32 Правил розгляду справ, адміністративна колегія Донецького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі №02-26-15/2016 про порушення ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» законодавства про захист економічної конкуренції, у зв'язку із припиненням порушення законодавства про захист економічної конкуренції та виконанням останнім у рамках розгляду цієї справи положень рекомендацій щодо усунення причин виникнення порушення законодавства про захист економічної конкуренції і умов, що йому сприяють.

Відповідно до статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявник, відповідач, третя особа мають право оскаржити рішення органів Антимонопольного комітету України повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Голова колегії –
в.о. голови відділення

С.О. Чухлебов